

Opgewekt Brummen

Samen naar een duurzaam morgen

De lat ligt hoog

We zijn één van de meest welvarende landen in de wereld. Toch is er veel onvrede in ons land. Er is (verborgen) armoede, er zijn te weinig huizen, het weer wordt extremer, er zijn grote personeelstekorten... We kijken daarbij veel naar de overheid; die moet met oplossingen komen.

Gemeente Brummen doet dat door actiegericht aan de slag te gaan. Er zijn bijvoorbeeld energiecoaches en financiële regelingen om je huis te isoleren. We helpen graag om je dakgoten af te koppelen van het rioolstelsel. Dan kan regenwater de bodem in en raakt het niet vermengd met vuil water uit wc, douche of keuken. We planten nog in 2024 duizenden bomen. En we bouwen veel woningen. We doen mooie dingen als overheid.

We kunnen het niet alleen, we hebben elkaar nodig om die mooie samenleving te behouden. We hebben veel zaken al echt goed voor elkaar in

Nederland en in Brummen. Laten we de lat niet steeds hoger leggen, maar laten we trots zijn op wat we hebben. Help elkaar een beetje, heb mededogen, en kijk naar elkaar om. Ik wens ons allemaal een hele mooie opgewekte zomer!

Pouwel Inberg

Wethouder Klimaat & Duurzaamheid

We blijven biodiversiteit stimuleren

Afgelopen periode deden we mee aan #maimeiniet zodat we op een makkelijke manier de biodiversiteit konden stimuleren. Omdat het zo succesvol was, gaan we de actie, net als vorig jaar, verlengen. Zo zorgen we dat ook de rest van het jaar, veel insecten, vogels en andere dieren nog kunnen profiteren van deze extra schuilplekken, voedsel en mogelijkheid tot voortplanting.

Starten met maaien

Het wordt nu tijd om te starten met maaien. We gaan dit bij de betreffende grasvelden gefaseerd doen. Dat betekent dat we in de 2e helft van juli ongeveer 40% van de velden ongemaaid laten staan. Hier kunnen dan nog steeds insecten, vogels en andere dieren voedsel en schuilplekken vinden. De niet-gemaaide delen maaien we rond november voor een groot deel af. Zo bewaren wij de schuil, rust en overwinteringsplekken voor de diverse soorten insecten en blijven we de biodiversiteit stimuleren.

Van het gas af met een bodemwarmtepomp

In 2019 kwamen Ben Kloosterman en zijn vrouw hun huis tegen. Hoewel de woning precies voldeed aan hun eisen was deze wel wat gedateerd. Ben en zijn vrouw wilden daarnaast graag het wooncomfort verbeteren. Het stel besloot daarom om tijdens de renovatie meteen te verduurzamen. Dankzij verschillende isolatiemaatregelen en een bodemwarmtepomp is de woning nu zelfs helemaal van het gas af.

Naast het isoleren van de spouwmuur, is er in het verleden weinig aan het huis verduurzaamd. Daarom namen Ben en zijn vrouw zelf een aantal maatregelen. Zo hebben ze onder andere al het glas vervangen door HR++ glas, de vloer geïsoleerd, een plasmafilter in de afzuigkap geplaatst en zonnepanelen op het dak laten plaatsen.

Geen geluid

De temperatuur in de woning wordt geregeld door een grondgebonden warmtepomp. "We hebben eerst gekeken naar een lucht/water warmtepomp, maar we

vonden dat de buitenunit van zo'n warmtepomp te veel lawaai maakt. De unit van onze bodemwarmtepomp staat in de garage en hoor je niet in de woning of in de omgeving," vertelt Ben. "Daarnaast werkt deze warmtepomp bij koud weer beter dan bij de standaard warmtepomp." Wel moet je volgens Ben rekening houden met het feit dat er bij het boren van de bronnen gebruik wordt gemaakt van spoelboren. Dit geeft rommel en kan de grond van je tuin flink beschadigen. Daarom koos Ben voor een alternatief: sonisch boren.

In het geval van Ben en zijn vrouw zijn er twee gaten (bronnen) van elk 85 meter diep geboord, waarin een gesloten warmtewisselaar is geïnstalleerd. Dit zorgt ervoor dat het water en de koelvloeistof glycol dat door de buizen stroomt een constante temperatuur heeft van 10 graden Celsius. Hier haalt de warmtepomp warmte uit voor het opwarmen van de woning. Nadat de warmte uit deze vloeistoffen is gehaald, wordt het weer teruggestuurd naar de grond, waar het weer kan opwarmen. "Het systeem dat we hebben werkt nu al 4 jaar storings- en onderhoudsvrij."

Isoleren met vlas

Voor de isolatie van het dak heeft Ben gekozen voor vlas als materiaal. "We hadden ook kunnen kiezen voor glas- of steenwol, want dat zijn materialen die makkelijker te verwerken zijn," vertelt Ben. Toch kozen ze voor IsoVlas, omdat dat een prettig materiaal is om mee te werken en het dampopen verwerkt wordt. Dit betekent dat het materiaal vocht kan doorlaten. Hierdoor is niet alleen het binnenklimaat beter, maar het voorkomt ook nog eens vocht gerelateerde problemen in de woning.

Het isolatiemateriaal is op platen gemaakt van geperst hout, MDF-platen, aangebracht. De kwaliteit is volgens Ben goed en het beschadigt niet snel. "De isolatie werkt goed. De temperatuur op de verdieping is prettig en ook akoestisch werkt het goed: we hebben weinig geluid van buiten en binnenshuis een fijne en warme klank."

Van het gas af

Omdat Ben en zijn vrouw direct met de woning aan de slag zijn gegaan, weten ze niet hoe het comfort hiervoor was. Wel hebben ze van de energieleverancier doorgekregen dat het gasverbruik rond de 2700 m³ per jaar was en nu is dat 0 m³ per jaar. Met de zonnepanelen is het elektriciteitsverbruik, inclusief het verbruik van de warmtepomp, per jaar ook netto 0 kWh. Ze zijn daarom heel tevreden met de genomen maatregelen.

Voor iedereen die ook met duurzaamheid aan de slag wil gaan, heeft Ben de volgende tip: "Kijk naar de milieuvriendelijke alternatieven die momenteel beschikbaar zijn. Verdiep je in de materie en vraag je netwerk naar hun ervaringen."

Ervaar duurzaam wonen van dichtbij

Plannen om te verduurzamen? Het hele jaar door kun je op de Nationale Duurzame Huizen Route terecht bij meer dan 2.200 online voorbeeldwoningen. Stel vragen aan de huiseigenaar of plan bij een deel van de woningen een bezoek op afspraak. Kijk voor alle deelnemende woningen op www.duurzamehuizenroute.nl/woningen. Gemeente Brummen ondersteunt de Nationale Duurzame Huizen Route en moedigt haar inwoners aan om ook met duurzaamheid aan de slag te gaan.

Verkeer en vervoer óók duurzaam

Een verdubbeling van het aantal verplaatsingen te voet en met de fiets in 2050 vergeleken met 2020. Dat is één van de concrete ambities uit de nieuwe mobiliteitsvisie. Unaniem steunde de Brummense gemeenteraad vorige week donderdag in met dit belangrijke beleidsdocument. Een belangrijke stap naar een duurzaam Brummen. De komende jaren gaan we hier enthousiast mee aan de slag!

De mobiliteitsvisie gaat de komende jaren richting geven aan allerlei verkeers- en vervoersmaatregelen. Bij alles wat we op dit gebied gaan doen staan drie doelen centraal. We willen de verkeersveiligheid verbeteren, de bereikbaarheid op peil houden én last but not least duurzame mobiliteit bevorderen. Met deze drie belangrijke pijlers gaan we ervoor zorgen dat onze gemeente een prettige omgeving blijft om in te wonen, werken en recreëren.

Je vraagt je wellicht af hoe we dan willen zorgen voor meer duurzame mobiliteit. In het uitvoeringsprogramma kan iedereen hierover meepraten. Maar in de visie zijn al zeven concrete ambities beschreven. De

voetganger en de fietser willen we daarbij zeker meer aandacht geven. Daarom gaan we voor een vrij liggend fietspad tussen alle kernen en maken we werk van een loop- en wandelnetwerk voor iedereen. En willen we hoogwaardige stallingen voor de fiets. We gaan investeren in een openbare ruimte, die meer dan nu uitnodigt tot beweging en ontmoeting.

In ons toekomstige parkeerbeleid maken we andere keuzes, waarbij we het gebruik van een deel-auto stimuleren. Door de aanleg van centrale parkeerplaatsen aan het begin van de wijk, stimuleren we ook het fietsen, wandelen en spelen op straat. Duurzame mobiliteit is gebaat bij de benenwagen en de fiets, in combinatie met goed openbaar vervoer. Dit moet in elke kern beschikbaar zijn. En ook willen we de veerpunt tussen Brummen en Bronckhorst behouden. Dit particuliere initiatief mag niet ontbreken vanwege economie en toerisme.

De visie is te lezen op brummen.nl/mobiliteit. We nodigen je van harte uit om dit najaar mee te praten over het uitvoeringsprogramma.

Subsidie afkoppelen regenwater

Het is nog steeds mogelijk om subsidie aan te vragen voor het afkoppelen van regenwater. Er zit nog geld in de pot voor 2024. Maar let op; vooral woningen binnen de bebouwde kom zijn geschikt om af te koppelen. Dat komt omdat in het buitengebied veel drukriolering ligt en daar zit het regenwater niet op aangesloten. Wil je subsidie aanvragen? Maak dan eerst een afspraak met onze afkoppelcoach voor een gratis adviesgesprek.

Adviesgesprek in de zomer

Onze afkoppelcoach is ook in de maanden juli en augustus beschikbaar voor adviesgesprekken. De gesprekken vinden thuis plaats en zijn vrijblijvend. Denk je na om af te koppelen en wil je een afspraak maken? Stuur dan een e-mail naar afkoppelen@brummen.nl en vermeld daarin je naam, adres en telefoonnummer. Meer informatie is te vinden op www.brummen.nl/afkoppelen.

Zonnepanelen op het gemeentehuis

Gemeente Brummen is bezig met het uitvoeren van zonneparking binnen het project 'van het aardgas af'. "Een fantastische stap naar een duurzamere toekomst voor onze gemeente," aldus wethouder Klimaat & Duurzaamheid Pouwel Inberg.

Het project omvat het plaatsen van zonnepanelen op de daken van het gemeentehuis, de brandweerkazerne in Brummen en de wagenloods. Daarnaast zal er een solarparking worden gerealiseerd op het parkeerterrein van het gemeentehuis, waarbij carports met zonnepanelen worden geïnstalleerd. Inmiddels liggen de zonnepanelen op de daken.

Het beoogde effect van dit project is om het gemeentehuis, de brandweerkazerne, de wagenloods en de werkplaats energieneutraal te maken wat betreft elektriciteitsverbruik. Hiermee zal een aanzienlijke CO₂-reductie van 249 ton per jaar worden gerealiseerd, wat overeenkomt met het elektriciteitsverbruik van 200 huishoudens.

Vertel het verhaal van de biodiversiteit

De gemeente Brummen heeft een prachtig landschap met een natuurlijk karakter. Hierdoor is de biodiversiteit nog steeds relatief rijk, maar er is ook veel verdwenen. Het Landschapsnetwerk Brummen werkt aan het verbeteren van de natuurlijke infrastructuur in het landschap om de biodiversiteit te versterken. Dit noemen we de groenblauwe dooradering van het landschap.

Onze projecten

In vorige edities van Opgewekt Brummen heb je kunnen lezen over verschillende projecten:

- **Patrijs terug in Brummen:** Boeren en bewoners werken samen om het agrarische landschap te verbeteren voor de patrijs en veel andere soorten.
- **Bijenlint in Leuvenheim:** Inwoners van Leuvenheim werken aan het Bijenlint om wilde bijensoorten te helpen, zodat zij onze groente- en fruitgewassen kunnen bestuiven.
- **Bermen beheer:** Samen met het IVN helpt het Landschapsnetwerk de gemeente bij het omvormen van bermen om deze weer bloemrijk te maken.
- **Bijdrage van boeren:** Boeren van IJsselmarke werken mee aan het herstel van de biodiversiteit.

Vrijwilligers maken het verschil

Tientallen vrijwilligers zetten zich met veel plezier in voor deze projecten. Ze inspireren elkaar, leren van elkaar en halen daar veel voldoening uit. Het is leuk

Wist je dat...

... 38% van de woondaken en 20% van alle daken in onze gemeente zonnepanelen hebben?

om samen aan een betere toekomst te werken! We willen graag meer vertellen over deze projecten en de mensen die eraan meewerken. Door deze verhalen te delen, hopen we meer bekendheid en steun te krijgen. Het zou fantastisch zijn als bijvoorbeeld ook andere dorpen in Brummen een Bijenlint opzetten.

Help je mee?

Daarom zoeken we een vrijwilliger met ervaring op het gebied van communicatie die ons wil helpen. Belangstelling? Stuur ons dan een e-mail: info@landschapsnetwerkbrummen.nl.